

Mezinárodní a evropská úprava obchodu s ručními zbraněmi

Ve své rigorózní práci se autorka věnovala v české odborné literatuře dosud poněkud opomenuté problematice, která spojuje úpravu mezinárodního práva veřejného a právo Evropské unie. Analyzované právní okruhy jsou vhodným tématem vědecké práce na právnické fakultě a jejich zpracování vyžaduje nejen důkladné studium poměrně velkého množství primárních a sekundárních pramenů, ale také interdisciplinární přístup.

Formální aspekty:

Práce obsahuje 129 stran čistého textu. Práce je vybavena mimořádně rozsáhlým seznamem sekundárních pramenů, zejména v anglickém jazyce. Práce s poznámkami pod čarou je na velmi dobré úrovni. Po formální stránce lze autorce připomenout, že poznámky pod čarou zásadně začínají velkým písmem a končí tečkou.

Orientaci v práci ulehčuje seznam použitých zkratk, který lze u tohoto druhu studií dnes považovat již za standardní. Seznam je sice poněkud neortodoxně řazen až za úvod a před první kapitolu, základní funkci však plní.

Práce je napsána odborným jazykem a velmi čtivým způsobem. Lze konstatovat, že rigorózní práce jednoznačně splňuje formální kritéria kladená na tento druh vědecké studie.

Obsah:

Kromě úvodu a závěru autorka členila svoji práci na 7 kapitol. Toto členění práce vcelku odpovídá logické struktuře analyzovaného problému. Jako hlavní cíl si autorka totiž vytyčila odpověď na otázku jak je v současnosti upraven obchod s ručními zbraněmi na mezinárodní a evropské úrovni.

V první kapitole autorka stručně představila některé klíčové pojmy. Kromě vymezení pojmů ruční a konvenční zbraně zde naznačila význam tzv. lidskoprávní dimenze pro úpravu obchodu s ručními zbraněmi.

Druhá kapitola je věnována praktickým aspektům obchodu s ručními zbraněmi. Tato kapitola dokáže do problematiky uvést také méně zasvěceného čtenáře. Autorka zde prokázala výhody svého interdisciplinárního přístupu. Do určité míry překvapivé je tvrzení, že zásadním důvodem vývozu ručních zbraní nejsou důvody ekonomické, ale spíše politické (str. 14). Autorka dále naznačila problémy související s přeměnou legálního obchodu v obchod ilegální.

Do druhé kapitoly zařadila autorka také stručné pojednání o pojmu embarga. Přínosem práce je zde (obdobně jako na řadě dalších míst), že autorka argumentuje konkrétními příklady a statistikami.

V třetí části se autorka věnovala mezinárodněprávnímu rámci obchodu se zbraněmi. V obecné rovině se přitom nejprve zaměřila na normy lidskoprávní a normy humanitárního práva. Během obhajoby by mohla autorka vysvětlit konkrétněji do jaké míry je v případě obchodu s ručními zbraněmi dotčena odpovědnost státu dovážejícího a státu vyvážejícího zbraně (viz k tomu na str. 36-37). Jak souvisí tato případná odpovědnost s legalitou samotného obchodu?

Autorka dále nastínila pravomoci lidskoprávních orgánů, konkrétní case-law však dosud neexistuje. Jinak je tomu v oblasti mezinárodního trestního práva. Autorka zde uvedla kauzu probíhající před tzv. Zvláštním soudem pro Sierra Leone. Dalším obohacením kapitoly je rozbor relevantní judikatury Mezinárodního soudního dvora (byť některé závěry by se mohly jevit jako jednostranné).

Předmětem čtvrté části je konkrétní mezinárodněprávní úprava obchodu s ručními zbraněmi. Na tomto místě by bylo jistě vhodné vysvětlit návaznost mezi kapitolami 3 a 4. Členění jednotlivých dokumentů na universální a regionální, resp. závazné a nezávazné je přehledné. Méně jasné je zařazení rezoluce Valného shromáždění OSN mezi závazné dokumenty. Během obhajoby by měla autorka zejména vysvětlit vliv nezávazných dokumentů OSN na obyčejové standardy, kterým se v podkapitole 3.5 věnovala jen velmi stručně. Z hlediska širší souvislosti by autorka mohla ozřejmit vztah mezi případným obyčejovým zákazem obchodu s ručními zbraněmi a mezinárodním bojem proti terorismu.

Pátá kapitola je věnována úpravě obchodu s ručními zbraněmi v právu EU. Autorka zde poznala problém zařazení celé agendy do bývalé pilířové struktury EU. Výstižně podala relevantní argumenty obsažené v rozsudku SDEU ve věci C-91/05. Překvapivé bylo zařazení obchodu s ručními zbraněmi pod kapitolu o rozvojové spolupráci a tím pádem do prvního pilíře. Nakonec ani po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost však není vztah mezi mezivládním postupem a standardním nadnárodním přístupem ve věci obchodu s ručními zbraněmi zcela vyjasněný.

V šesté části autorka uvedla konkrétní dokumenty, ve kterých se EU zabývala obchodem s ručními zbraněmi. Následně provedla v návaznosti na oficiální zprávy EU stručné hodnocení plnění přijatých závazků.

Závěrečná sedmá část práce obsahuje úvahy de lege ferenda týkající se návrhu jakési globální úpravy obchodu se zbraněmi. Autorka přehledným způsobem shrnula perspektivy případného

přijetí a nepřijetí smluvní úpravy a syntetizovala poznatky získané během analýzy pozitivního práva a praxe mezinárodních orgánů.

Celkové hodnocení

Autorka ve své práci prokázala schopnost zformulovat relevantní otázky a řešit je pomocí primárních a sekundárních pramenů. Práce je pro odbornou veřejnost přínosná. Z pohledu běžných kritérií kladených na rigorózní práce na právnické fakultě jsou některé části studie zpracovány velmi důkladně až nadstandardně, jiné části by si zasloužily možná koncepční upřesnění.

Rigorózní práci předloženou Mgr. Annou van der Weerden považuji za studii, která po formální a obsahové stránce splňuje kritéria kladená na tento druh vědecké práce. Práci doporučuji k obhajobě.

Během obhajoby by měla autorka zodpovědět otázky obsažené v tomto posudku.

V Praze, dne 23. ledna 2012

Doc. Dr.iur. Harald Christian Scheu, Ph.D.